

Jak správně určit cestovní náhrady při pracovní cestě v roce 2025

CCS CONSULTING s.r.o. ***Informace platné od 1. 1. 2025***

Změny od 1. 1. 2025 – stručně

Vyhláška č. 475/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 398/2023 Sb. od 1. 1. 2025
§4 odst. c (*průměrná cena PHM*): **motorová nafta** z 38,70 Kč → **34,70 Kč**

Vyhláška č. 475/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 398/2023 Sb. od 1. 1. 2025
§4 odst. a (*průměrná cena PHM*): **benzín 95 oktanů** z 38,20 Kč → **35,80 Kč**

Náhrada jízdých výdajů

Použije-li zaměstnanec (**na žádost zaměstnavatele**) soukromé osobní motorové vozidlo, přísluší mu za každý 1 km jízdy **základní náhrada** a **náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu**.

Sazba základní náhrady činí v roce 2025 pro osobní vozidla **5,80 Kč** za 1 km jízdy. U jednostopých vozidel a tříkolek je sazba 1,60 Kč.

Náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu prokazuje zaměstnanec dokladem o nákupu pohonných hmot **nebo** použije pro určení výše náhrady průměrnou cenu pohonné hmoty za 1 litr / kWh spotřebované pohonné hmoty. Průměrná cena je stanovena pro rok 2025 Vyhláškou č. 475/2024 Sb. Výše průměrné ceny pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce činí:

- a) **35,80 Kč** u benzínu (95 oktanů),
- b) **40,50 Kč** u benzínu (98 oktanů),
- c) **34,70 Kč** u motorové nafty.
- d) **7,70 Kč** u 1 kilowatthodiny elektřiny.

Stravné

Je nutné znát počet hodin pracovní cesty za jednotlivé kalendářní dny.

Pokud jde o cestu do zahraničí, je nutné rozdělit cestu na zahraniční a tuzemskou pracovní cestu (tj. rozdělit den na počet hodin strávených na cestách v tuzemsku a počet hodin v zahraničí po překročení hranice – zjišťujeme zvlášť nárok na tuzemské stravné a na zahraniční stravné.)

Tuzemská pracovní cesta

Tuzemské stravné dle § 163 a § 176 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (ZP) za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci stravné:

- a) **148 Kč až 177 Kč**, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) **225 Kč až 271 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejvýše 18 hodin,
- c) **353 Kč až 422 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Výši tuzemského stravného určuje zaměstnavatel před vysláním na pracovní cestu nebo ji může dohodnout se zaměstnancem. Pokud k tomuto nedojde, náleží zaměstnanci stravné na úrovni **spodního limitu**.

Zaměstnavatelé v podnikatelské sféře uvedenou horní hranicí stravného limitování nejsou (mohou poskytnout stravné i vyšší, a to určením před cestou nebo dohodou). Pokud však horní interval zaměstnavatelé, podnikatelé překročí, je část stravného přesahující limit **zdanitelným příjmem zaměstnance** a zároveň součástí **vyměřovacího základu**. Zaměstnavateli se tak vyšší poskytnuté stravné prodražuje navíc o odvody na sociální a zdravotní pojištění.

Pokud je tedy cílem, aby se stravné zaměstnanci nezdaňovalo ve mzdě a nebylo součástí vyměřovacího základu, je nutné dodržovat výše uvedený interval stravného.

Z hlediska daňové uznatelnosti stravného jde o **daňový náklad zaměstnavatele bez omezení částky**.

Krácení tuzemského stravného při bezplatném poskytnutí jídla

Zaměstnavatel je povinen při bezplatném poskytnutí jídla **krátit** zaměstnanci stravné za každé toto jídlo (snídaně, oběd, večeře):

- 1) může se rozhodnout, jakou **procentní míru** pro krácení použije:
 - a) **krácení až o 70 %**, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin
 - b) **krácení až o 35 %**, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin
 - c) **krácení až o 25 %**, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin

- 2) na stravné **nemá zaměstnanec nárok**, pokud mu během pracovní cesty, která trvá:
 - a) 5 až 12 hodin, byla poskytnuta 2 bezplatná jídla (2 * 70 % krácení > 100 %),
 - b) 12 až 18 hodin, byla poskytnuta 3 bezplatná jídla (3 * 35 % krácení > 100 %).
- 3) pokud použije procentní míru pro krácení **nižší** než maximálně možnou (tj. nižší než 70 %, 35 %, 25 %) tzn., že poskytne zaměstnanci vyšší stravné, je rozdíl oproti stravnému sníženému o maximální procento **zdanitelným příjmem zaměstnance** a je součástí **vyměřovacího základu** pro pojistné na zdravotní a sociální pojištění.

Poskytování vyššího stravného (tj. s nižším procentem krácení) musí zaměstnavatel určit **před vysláním** na pracovní cestu (např. vnitřní předpis) nebo se dohodnout se zaměstnancem. Pouze tak je celé stravné **daňově uznatelným výdajem** (nákladem) zaměstnavatele.

V případě, že zaměstnavatel **neurčí** procento krácení **předem nebo ho nedohodne se zaměstnancem, je povinen** stravné krátit **maximální mírou** dle ZP. A pokud přesto poskytne zaměstnanci stravné vyšší, je rozdíl oproti zákonem stanovené výši stravného **daňově neuznatelným výdajem** (nákladem). Zároveň je tento rozdíl **zdanitelným příjmem** zaměstnance a součástí **vyměřovacího základu** (viz výše). Jde tedy o nejméně výhodnou možnost.

Při pracovní cestě, která spadá do 2 kalendářních dnů, se upustí od odděleného posuzování doby trvání pracovní cesty v kalendářním dnu, je-li to pro zaměstnance výhodnější.

Zahraniční pracovní cesta

- 1) Zahraniční stravné dle §170 a §179 ZP + Vyhláška č. 373/2024 Sb.
- 2) Zaměstnavatel má možnost před cestou zaměstnanci určit nižší sazbu stravného, než je stanoveno vyhláškou nebo se na sazbě se zaměstnancem dohodnout. Sjednaná nebo určená sazba musí představovat **75 % - 100 % vyhláskové sazby** zahraničního stravného pro příslušný stát.

- 3) Dle délky trvání zahraniční pracovní cesty je stanoveno, jaká část základní sazby zaměstnanci přísluší. Trvá-li cesta:
- déle než 18 hodin**, přísluší mu celá **základní sazba** zahraničního stravného
 - déle než 12 hodin, nejdéle 18 hodin**, přísluší mu stravné ve výši **dvou třetin sazby**
 - 12 hodin a méně**, alespoň však 1 hodinu, pokud zaměstnanci nevznikne současně nárok na tuzemské stravné, přísluší mu stravné ve výši **jedné třetiny sazby**
 - nebo pokud zaměstnanci vznikne **nárok na tuzemské stravné** (tj. trvá-li tuzemská cesta alespoň 5 hodin) a zároveň jeho zahraniční cesta trvá **déle než 5 hodin**, přísluší mu také **zahraniční stravné** ve výši **jedné / dvou třetin či plné sazby**.
- Příklad: v jednom kalendářním dni: tuzemská cesta 5 hodin, zahraniční cesta 13 hodin, tuzemské stravné činí min. 129 Kč, zahraniční stravné činí 2/3 vyhláškové sazby. Nárok na zahraniční stravné se počítá od okamžiku přechodu státní hranice nebo při letecké dopravě okamžikem odletu letadla dle letového řádu.*

- 4) **Krácení zahraničního stravného** při bezplatném poskytnutí jídla
- Zaměstnavatel je **povinen** při bezplatném poskytnutí jídla **krátit** zaměstnanci zahraniční stravné za každé toto jídlo (snídaně, oběd, večeře):
 - může se ale rozhodnout, jakou **procentní míru** pro krácení použije:
 - krácení až o 70 %**, jde-li o zahraniční stravné v třetinové výši základní sazby
 - krácení až o 35 %**, jde-li o zahraniční stravné ve dvoutřetinové výši základní sazby
 - krácení až o 25 %**, jde-li o zahraniční stravné ve výši základní sazby.

Na stravné nemá zaměstnanec nárok, pokud mu během pracovní cesty, která trvá:

- 5 až 12 hodin, byla poskytnuta 2 bezplatná jídla ($2 * 70 \% \text{ krácení} > 100 \%$),
- 12 až 18 hodin, byla poskytnuta 3 bezplatná jídla ($3 * 35 \% \text{ krácení} > 100 \%$).

Daňový režim na straně zaměstnance i zaměstnavatele je obdobný jako u tuzemského stravného (viz výše).

- a) Při více zahraničních pracovních cestách v jednom dni se doby strávené mimo území ČR (které trvají alespoň 1 hodinu) pro účely zahraničního stravného sčítají.
- b) Používání kursů pro přepočítání zahraniční měny na koruny:
 - i) **pokud byla poskytnuta záloha** na cestovní náhrady v cizí měně, použije se pro přepočítání kurs ČNB ze dne, kdy byla vyplacena záloha
 - ii) **pokud nebyla poskytnuta záloha** na cestovní náhrady, použije se kurs ČNB ze dne zahájení zahraniční pracovní cesty

Kapesné (§ 180 ZP)

Kapesné se stanoví určeným procentem (max. 40 %) ze zahraničního stravného zkráceného podle délky trvání zahraniční pracovní cesty, avšak před povinným krácením za každé bezplatně poskytnuté jídlo. Kapesné však není zaměstnavatel povinen vyplácet ze zákona. Nárok by měl být založen kolektivní smlouvou, vnitřním předpisem, příp. dohodou se zaměstnancem, přičemž je nutno zajistit rovné zacházení.

Zaokrouhlování

U cestovních náhrad se mezisoučty nezaokrouhlují. K zaokrouhlení dojde vždy až u finální částky k výplatě, a to na celé koruny nahoru. Částky v cizích měnách se nezaokrouhlují.

Sazby zahraničního stravného 2025 ve vybraných zemích

Základní sazby zahraničního stravného		Polsko	50 EUR
Země – Evropa	2025	Portugalsko a Azory	45 EUR
Albánie	40 EUR	Rakousko	45 EUR
Andorra	50 EUR	Rumunsko	40 EUR
Belgie	50 EUR	Rusko	45 EUR
Bělorusko	45 EUR	Řecko	40 EUR
Bosna a Hercegovina	40 EUR	Slovensko	35 EUR
Bulharsko	40 EUR	Slovinsko	40 EUR
Černá Hora	45 EUR	Španělsko	50 EUR
Dánsko	65 EUR	Švédsko	65 EUR
Estonsko	45 EUR	Švýcarsko	75 CHF
Finsko	65 EUR	Ukrajina	45 EUR
Francie	50 EUR	Velká Británie	45 GBP
Chorvatsko	50 EUR	Země – ostatní – pouze výběr	
Irsko	55 EUR	Austrálie a Oceánie	70 USD
Island	65 EUR	Brazílie	60 USD
Itálie	55 EUR	Čína	50 EUR
Kazachstán	45 EUR	Egypt	50 EUR
Kypr	45 EUR	Indie	45 EUR
Lichtenštejnsko	75 CHF	Irák	55 EUR
Litva	40 EUR	Irán	40 EUR
Lotyšsko	45 EUR	Japonsko	65 USD
Lucembursko	55 EUR	Jihoafrická republika	50 EUR
Maďarsko	50 EUR	Kanada	50 USD
Severní Makedonie	50 EUR	Kuba	60 EUR
Malta	50 EUR	Kuvajt	40 EUR
Moldavsko	45 EUR	Malajsie	45 USD
Monako	45 EUR	Mexiko	50 USD
Německo	45 EUR	Spojené arabské emiráty	55 USD
Nizozemsko	50 EUR	Spojené státy americké	65 USD
Norsko	65 EUR	Turecko	45 EUR

Legislativa:

Vyhláška č. 475/2024 Sb. o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2025

Vyhláška č. 373/2024 Sb. o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2025